

søge, og det Vidnesbyrd, der blev givet denne Skole, var overordentlig tilfredsstillende. Det udtales, at der er meget dygtige Lærere, en dygtig Bestyrelse og netop en saadan Mand i denne Skole, som man maatte ønske, og jeg veed, at noget Lignende er Tilfældet med Tilstedt Realskole. Jeg maa derfor tillade mig indstændig at anbefale det høie Thing at bevilge de Tilskud, der ere foreslaade til disse Skoler. — Der er endelig endnu en Post, som jeg maa omtale, og det er Forslaget med Hensyn til Folkehøjskolerne. Jeg behøver ikke at sige det høie Thing, at, naar man tilbyder et større Beløb til Folkeundervisningens Fremme, end Ministeriet oprindeligt har tænkt sig, maa man være meget varsom m.d. ikke at modtage et saadant Beløb; men jeg maa dog udtale, hvad jeg allerede har udtalt i Folkethinget, at efter den Erfaring, som Ministeriet har gjort, er der ingen Nødvendighed tilstede for at give saa store Tilskud; der har endogsaa været Tilfælde, hvor det har været vanskeligt for Ministeriet at faae anbragt de 22,000 Kr., som allerede ere bevilgede, end sige, at man nu skulde skrive til at forhøje dette Beløb til det Tredobbelte. Jeg kan saaledes kun udtale, at jeg ikke tror, der er nogen Trang til at forhøje dette Beløb saa betydelig paa samme Tid, som man paa andre Konti udviser saa stor Sparommelighed.

N. Rasmussen: Jeg vil tillade mig at gjøre en Bemærkning til den Udtalelse, der fremkom fra den høitærede Minister om Tilskudet til Folkehøjskolerne. Det er meget rigtigt, at det er et stort Spring, man har villet gjøre med Hensyn til denne Bevilling; men jeg tror ogsaa, at Forholdene ere saadanne, at det ikke er let paa noget Punkt, at anvende Penge bedre end netop i denne Retning. Man maa jo nemlig lægge Mærke til, at dette, vi her give, er egentlig Understøttelser, som vi have Sikkerhed for virkelig komme Fattige til Gode, som ikke ved egen Hjælp kunne forskaffe sig anden Undervisning end den, de have modtaget i Almueskolen. Jeg skulde mene, at det er en meget alvorlig Opgave for Samfundet, at faa Mange som muligt blive oplyste og faae en bedre Undervisning end den, Almueskolerne hidtil have været istand til at yde dem. Naar den høitærede Minister spøiede til, at man her vilde give en ganske overordentlig Bevilling paa samme Tid, som man ellers var kneben i andre Retninger, saa forstaar jeg, for mit Vedkommende, ikke denne Udtalelse; jeg veed ikke, paa hvilket Punkt, der er vist nogen Knebenhed. Skulde der derved være sigtet til de private Realskoler, forstaar jeg det ikke; thi hvis den ærede Minister vil gjøre sig den Melighed at se efter, hvorledes de private Lærere ved Folkehøjskolerne ere stillede i Sammenligning med Privatlærerne ved Realskolerne, vil han for det Første finde, at det i Regelen er ældre theologiske Kandidater, som undervise i Folkehøjskolerne, Folk,

som paa ingen mulig Maade staa tilbage i Uddannelse og Kundskab for dem, der undervise i Realskolerne, og for det Andet vil den høitærede Minister ved en Sammenligning vistnok let komme til det Resultat, at de Bevillinger, der ydes til Folkehøjskolerne, ere intetsigende imod dem, der ydes til de andre Skoler. For det Tredie vil jeg tilføie, at de, som nyde godt af Undervisningen i de private Realskoler, ikke ere i den Grad uformuende som de, der søge til Folkehøjskolerne; de der søge til de private Realskoler, kunne ikke i Henseende til Uformuenhed sammenlignes med dem, der søge til Folkehøjskolerne ved Hjælp af de Tilskud, der gives til dem. Jeg kunde forstaa, at den ærede Minister havde sagt, at der var blevet knebet med Hensyn til Realskolerne, hvis Portionerne bleve uddelte paa lignende Maade som ved Folkehøjskolerne, hvis de bleve uddelte til virkelig Fattige, som derved bleve satte istand til at gaa til Realskolerne; men det er ingenlunde Tilfældet, og jeg for min Del nærer stor Tvivl, om der virkelig er ret mange Fattige, der søge til Realskolerne; idetmindste kan det slet ikke gjælde for Landboernes Vedkommende. Ingenstomhelst Fattige paa Landet søge den Slags Skoler, med mindre de bo saa nær ved Skolen, at de kunne gaa hjem til Forældrene om Aftenen; men det vil kun overordentlig sjældent være Tilfældet. Og selv om der ogsaa i selve Byerne ere Fattige, som søge til Fripladserne, saa gjælde disse Fripladser jo kun Undervisningspengene, men det er den mindste Del af, hvad der fordres for at holde en Elev i Skole. Liden og den Fortjeneste, som de gaa tabt af, naar de søge en Skole, er det Kostbareste, og netop af Hensynet til, at de fattige Elever, som søge Folkehøjskolerne, ikke have Andet at enære sig af end deres Tid, synes jeg, at det er den skjønneste og bedste Anvendelse, Penge kunne faae, at give til disse. Naar den ærede Minister gjør gjældende, at man hidtil neppe har kunnet uddele de bevilgede Beløb, er det mig ganske vist bekjendt, at der er et enkelt Amt, hvor Ingen har søgt Understøttelse; men skulde denne Bevilling indrettes efter, om ethvert Amt var istand til at uddele sin Del af Bevillingen, tror jeg, at man slet ikke burde forhøje denne Sum, men saa var det bedre at blive staaende ved de 11,000 Rd. Man maa imidlertid lægge Mærke til, at Fordelingen af Bevillingen til Folkehøjskolerne sker i Genhold til Folkemængden, og da der er visse Amtier, hvor Folkehøjskolerne have en meget stærk Tilgang, og hvor der kunde anvendes et langt større Beløb — ja, de kunde endog anvende det Halve af Bevillingen, hvis de maatte faae det — til virkelig Trængende, vil det ses, at det paa ingen Maade gaar an at indstrænke Tilskudet paa Grund af, at der er enkelte Amtier, som ikke kunne anvende det; og selv i saa Fald sker der da ikke noget Værrer, end at det vedkommende Amt, som ikke kan uddele Pengene, tilbagebetaler Belø-